

Stappenplan

kindermishandeling en huiselijk geweld

Stap 1

Breng signalen
in kaart

Stap 2

Vraag advies aan
deskundige collega,
aandachtsfunctionaris,
bij Veilig Thuis

Stap 3

Praat met cliënt,
ouder(s) en/of kind

Stap 4

Weeg aard, ernst
van en risico op
kindermishandeling
of huiselijk geweld

Stap 5

Beslis: zelf hulp
organiseren of
melding doen bij
Veilig Thuis

Stappenplan

kindermishandeling en huiselijk geweld

Toelichting

Tips

Stap 1

Breng signalen in kaart

Hieronder vallen ook signalen van Ouderenmishandeling en Eergerelateerd Geweld.

Signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld

Stap 2

Vraag advies aan deskundige collega, aandachtsfunctionaris, bij Veilig Thuis

! NEEM DIRECT CONTACT OP MET POLITIE!

NEE →

JA ↓

Overleg met deskundige collega of aandachtsfunctionaris

en/of

vraag advies bij Veilig Thuis

Stap 1

In kaart brengen betekent: beschrijven wat u ziet en hoort. Kijk ook naar de risico- en beschermende factoren (alles wat van invloed is op het welzijn en de gezondheid van het kind.) Beschrijf de signalen objectief. Trek niet te snel conclusies en ga niet interpreteren.

Belangrijk: wees voorzichtig. Het zien van signalen hoeft nog niet te betekenen dat er ook werkelijk sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld!

Belangrijk: wijzen de signalen overduidelijk op een acuut onveilige situatie? Neem dan direct contact op met de politie, nog voor stap 2!

- Bij dreiging **eergerelateerd geweld** vrijwel in alle gevallen consult vragen voordat u handelt.
- **Objectief beschrijven**
Schrijf bijvoorbeeld: 'Stefan ziet wit, heeft wallen onder de ogen en gespannen trekken in zijn gezicht' in plaats van: 'Stefan ziet er slecht uit'.
- **Eigen deskundigheid staat voorop**
Ga altijd uit van uw eigen deskundigheid. Vertrouw op uw kennis, ervaring en intuïtie en neem uw gevoel over de situatie serieus.

Stap 2

U moet altijd intern overleggen met de aandachtsfunctionaris of deskundige collega. Vraag daarnaast, als het nodig is, advies bij Veilig Thuis

Voorbeeldformulier

Gebruik het voorbeeldformulier 'intern overleg bij signalen van kindermishandeling' op www.protocolkindermishandeling.nl

Beroepsgeheim en toestemming

Toestemming van cliënt, ouder(s) en/of kind voor het verstrekken van gegevens is nodig bij extern overleg. De digitale wegwijzer op www.huiselijkgeweldenberoepsgeheim.nl geeft duidelijkheid over de regels.

Stap 3

Praat met cliënt, ouder(s) en/of kind

GEEN GESPREK met cliënt, ouder(s) en/of kind als veiligheid van cliënt, ouder(s), kind of uzelf in het geding is. Maak melding bij Veilig Thuis.

GESPREK met cliënt, ouder(s) en/of kind

- Leg doel gesprek uit
- Beschrijf feiten en waarnemingen
- Nodig uit tot reageren
- Kijk naar reactie, interpreteer daarna
- Vat gesprek samen. Is de boodschap aangekomen?

Stap 3

Praat met de cliënt of ouder(s) en/of kind om uw zorgen te delen, informatie te verzamelen of hen te motiveren voor hulp. Bereid u goed voor en geef cliënt, ouder(s) en/of kind tijd en ruimte om te reageren.

- Bedenk uw openingszin van tevoren.
- Bedenk ook wie u straks voor u heeft.
- Begin het gesprek met belangstellende vragen.
- Vertel daarna het doel van het gesprek.
- Spreek vanuit uzelf (ik denk, ik zie), maak de cliënt of ouder(s) geen verwijten. Rond het gesprek af met een samenvatting en check of de boodschap duidelijk is.
- Benoem de zorgen.
- Let op de reactie van de ouders.

Stap 4

Weeg aard, ernst van en risico op kindermishandeling of huiselijk geweld

Weeg aard, ernst van en risico op kindermishandeling of huiselijk geweld. Doe dit op basis van informatie uit signalen, advies en gesprek met cliënt, ouder(s) en/of kind.

Stap 4

Signalen, advies en gesprek samen geven u veel informatie. Nu gaat het erom met die informatie te bepalen hoe ernstig de situatie is en wat er precies aan de hand is. Gebruik hierbij zo mogelijk een risicotaxatie-instrument zoals bijvoorbeeld Care-nl of Lirik.

- Vraag eventueel een collega mee te kijken.
- Let erop dat u zo objectief mogelijk beschrijft wat u heeft gezien en gehoord.

Stap 5

Beslis: zelf hulp organiseren of melding doen bij Veilig Thuis

Beoordeel op basis van eigen competenties, verantwoordelijkheden en professionele grenzen

Bespreek melding eerst met cliënt, ouder(s) en/of kind. Meld daarna bij AMK/BJZ en/of SHG.

- Meld vermoeden bij Veilig Thuis.
- Sluit aan bij feiten/gebeurtenissen en onderscheid eigen informatie en informatie van derden.
- Maak afspraken met Veilig Thuis over eigen inzet na melding.

Organiseer de hulp die nodig is en volg de effecten ervan.

- Bied of organiseer de hulp die nodig is.
- Volg de effecten van deze hulp.
- Doe alsnog melding bij nieuwe of blijvende signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Stap 5

Het gaat om de bescherming van cliënt, ouder(s) en/of kind. U maakt de keuze: melding doen of zelf hulp regelen/bieden. Ga uit van uw competenties en verantwoordelijkheden. Belangrijk bij melding: laat dit eerst aan de cliënt, de ouder(s) en/of het kind weten. Biedt u zelf hulp? Volg dan de effecten en doe alsnog melding als de situatie niet verbetert.

- Overleg met Veilig Thuis over de melding, ook bij twijfel. Bereid het gesprek met cliënt, ouder(s) en/of kind goed voor.
- Vertel cliënt, ouder(s) en/of kind dat u melding gaat doen.
- Leg uit wat Veilig Thuis is en doet.
- Meld in de verwijzingsindex risicojongeren.

Veilig Thuis 0800 - 2000
Politie 112 bij acute onveiligheid
0900 8844 in andere gevallen

Uitleg kindermishandeling en huiselijk geweld

Kindermishandeling

Een korte definitie van kindermishandeling is:

'Elke vorm van voor de minderjarige bedreigende of geweld-dadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen, ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.'

Vormen van kindermishandeling

De definitie omvat verschillende vormen van kindermishandeling. Het gaat daarbij meestal om een combinatie van onderstaande vormen:

- **Geweld:** lichamelijk, emotioneel.
- **Verwaarlozing:** prenataal, lichamelijk, emotioneel, onthouden van onderwijs en pedagogische verwaarlozing.
- **Seksueel misbruik:** bijvoorbeeld seksueel getinte handelingen die onder dwang plaatsvinden.
- Getuige zijn van **Huiselijk Geweld**
- **Münchenhausen by Proxy/Pediatric Condition Falsification**
- **Exploitatie:** kinderarbeid, prostitutie, pornografie.
- **Schending van recht op zelfbeschikking:** vrouwelijke genitale verminking, eergeerelateerd geweld, gedwongen uithuwelijken, indoctrinatie.

Ongeboren baby's kunnen ook slachtoffer zijn van kindermishandeling. Onder 'ouders' vallen ook stiefouders, adoptiefouders, pleegouders of partner van een van de ouders. 'Anderen in soortgelijke positie' zijn mensen van wie het kind ook afhankelijk is voor aandacht, bescherming en verzorging. Bijvoorbeeld burens, vrienden of kennissen, broer of zus, de leerkracht of oppas.

Huiselijk geweld

De overheid beschrijft huiselijk geweld als:

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis).

Belangrijk: de combinatie kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling.

Vormen van huiselijk geweld

- **Lichamelijk geweld:** slaan, schoppen, door elkaar schudden.
- **Psychische mishandeling:** vernederen, schelden.
- **Verwaarlozing**
- **Seksueel misbruik:** verkrachting binnen relatie en seksuele kindermishandeling.
- **Schending van rechten:** bijvoorbeeld beperking van bewegingsmogelijkheden.
- **Financiële uitbuiting**
- **Belaging:** stalking.
- **Eergeerelateerd geweld:** geestelijk of lichamelijk geweld in reactie op een (dreiging van) schending van de (familie)eer en huwelijksdwang.
- **Kinderen als getuigen:** blootstelling aan partnergeweld.
- **Kindermishandeling**
- **Ouderenmishandeling:** vaak een gevolg van overbelaste mantelzorg c.q. ontspoorde zorg.

BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS

Veilig Thuis

24 uur per dag gratis bereikbaar op 0800 - 2000

Politie

112

0900 8844

algemeen alarmnummer bij acute nood (gratis)
als er geen spoed is (lokaal gesprekstaref)

